

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1975-1976**

19 MAI 1976

Proposition de loi modifiant l'article 63 du Code des impôts sur les revenus

(Déposée par M. Akkermans et consorts)

DEVELOPPEMENTS

La loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976 (loi-programme) a apporté une modification importante à l'article 20 du Code des impôts sur les revenus. Cette modification consiste en une nouvelle classification des différentes catégories de revenus professionnels. La nouvelle répartition a notamment pour conséquence que l'indemnité des associés actifs dans une société de personnes — par exemple une s.p.r.l. — n'est plus considérée comme « un bénéfice » mais dorénavant, c'est-à-dire à partir de l'exercice d'imposition 1976, comme une « rémunération ».

Or, cette redéfinition fiscale a notamment pour effet que l'article 63 du C.I.R. ne s'applique plus aux revenus professionnels de l'associé actif. Celui-ci ne peut donc plus déclarer une partie de ses revenus au nom de son conjoint aidant, même lorsque ce dernier l'aide effectivement dans l'exercice de son activité professionnelle. En effet, l'article 63 du C.I.R. limite exclusivement cette faculté aux revenus considérés comme des « bénéfices » ou « profits ». A partir de l'exercice 1976, un très grand nombre d'associés actifs dans des sociétés de personnes vont ainsi se trouver taxés beaucoup plus lourdement qu'auparavant, parce que ce transfert de bénéfices impliquait la possibilité d'obtenir certains abattements sur les revenus ainsi attribués au conjoint aidant.

Le tableau suivant donne un aperçu de l'impôt dû par un associé actif ayant une personne à charge, respectivement

BELGISCHE SENAAAT**ZITTING 1975-1976**

19 MEI 1976

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 63 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen

(Ingediend door de heer Akkermans c.s.)

TOELICHTING

De wet van 5 juni 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 (programmawet) heeft een belangrijke wijziging aangebracht in artikel 20 van het W.I.B. Die wijziging omvatte een nieuwe classificatie van de verschillende soorten bedrijfsinkomsten. De nieuwe indeling heeft onder meer tot gevolg dat de vergoeding toegekend aan de werkende vennoot in een personenvennootschap — de p.v.b.a. bijvoorbeeld — niet meer als « winst » wordt beschouwd, doch voortaan, dit wil zeggen vanaf het aanslagjaar 1976, als « bezoldiging » wordt aangemerkt.

Eén van de gevolgen echter van deze fiscale herdefiniëring is het feit dat artikel 63 van het W.I.B. niet meer toepasselijk is op de bedrijfsinkomsten van de werkende vennoot. Aldus kan de werkende vennoot niet langer een deel van zijn vergoeding op naam van zijn medewerkende echtgeno(o)t(e) overdragen, zelfs wanneer zij hem daadwerkelijk bijstaat in de uitoefening van zijn beroep. Die overdracht is inderdaad ingevolge artikel 63 van het W.I.B. uitsluitend voorbehouden voor inkomsten die als « winsten » of « baten » worden beschouwd. Vanaf het aanslagjaar 1976 zullen hierdoor talloze werkende vennoten in personenvennootschappen aanzienlijk zwaarder dan voorheen getaxeerd worden omdat die winstoverdracht de mogelijkheid van bepaalde abattemeten op het aldus aan de medewerkende echtgenote toegekende inkomen in zich hield.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de door een werkende vennoot met één persoon te zijnen laste verschul-

pour les exercices 1975 et 1976 et pour des revenus professionnels de 200 000, 300 000 et 400 000 francs. Les calculs ont été faits sur base des taux d'imposition effectivement applicables pour ces deux exercices.

digde belasting respectievelijk voor het aanslagjaar 1975 en 1976 en bij een bedrijfsinkomen van respectievelijk 200 000, 300 000 en 400 000 frank. Hierbij werd rekening gehouden met de aanslagvoeten die effectief gedurende beide aanslagjaren van toepassing zijn.

Revenus professionnels : 200 000 francs		Revenus professionnels : 300 000 francs		Revenus professionnels : 400 000 francs	
Exercice 1975 (rev. de 1974)		Exercice 1975 (rev. de 1974)		Exercice 1975 (rev. de 1974)	
Mari : 125 000 Femme : 75 000		Mari : 225 000 Femme : 75 000		Mari : 325 000 Femme : 75 000	
Mari	Femme	Mari	Femme	Mari	Femme
—	—	—	—	—	—
125 000	75 000	225 000	75 000	325 000	75 000
— 29 000 (ab.)	— 29 000 (ab.)	— 23 500	— 29 000	— 13 500	— 29 000
	— 27 000 (ab.)		— 27 000		— 27 000
96 000	19 000	201 500	19 000	311 500	19 000
115 000 francs de revenu imposable		220 500 francs de revenu imposable		330 500 francs de revenu imposable	
A payer : 16 313 francs (taxe communale incl. — majoration pour absence de versement anticipé excl.)		A payer : 44 912 francs (taxe communale incl. — majoration pour absence de versement anticipé excl.)		A payer : 79 767 francs (taxe communale incl. — majoration pour absence de versement anticipé excl.)	
Exercice 1976 (rev. 1975)		Exercice 1976 (rev. de 1975)		Exercice 1976 (rev. de 1975)	
Mari — 200 000 — 10 000 (ab.) 190 000 revenu imposable A payer : 28 080 francs		Mari — 300 000 — 10 000 290 000 revenu imposable A payer : 62 528 francs		Mari — 400 000 — 10 000 390 000 revenu imposable A payer : 100 930 francs	
DIFFERENCE : + 11 767 francs		DIFFERENCE : + 17 616 francs		DIFFERENCE : + 21 163 francs	
Bedrijfsinkomsten : 200 000 frank		Bedrijfsinkomsten : 300 000 frank		Bedrijfsinkomsten : 400 000 frank	
Aanslagjaar 1975 (ink. 1974)		Aanslagjaar 1975 (ink. 1974)		Aanslagjaar 1975 (ink. 1974)	
Man : 125 000 Vrouw : 75 000		Man : 225 000 Vrouw : 75 000		Man : 325 000 Vrouw : 75 000	
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
—	—	—	—	—	—
125 000	75 000	225 000	75 000	325 000	75 000
— 29 000 (ab.)	— 29 000 (ab.)	— 23 500	— 29 000	— 13 500	— 29 000
	— 27 000 (ab.)		— 27 000		— 27 000
96 000	19 000	201 500	19 000	311 500	19 000
115 000 frank belastbaar inkomen		220 500 frank belastbaar inkomen		330 500 frank belastbaar inkomen	
Te betalen : 16 313 frank (incl. gemeentebelasting — excl. vermeerdering wegens niet voorafbetaling)		Te betalen : 44 912 frank (incl. gemeentebelasting — excl. vermeerdering wegens niet voorafbetaling)		Te betalen : 79 767 frank (incl. gemeentebelasting — excl. vermeerdering wegens niet voorafbetaling)	
Aanslagjaar 1976 (ink. 1975)		Aanslagjaar 1976 (ink. 1975)		Aanslagjaar 1976 (ink. 1975)	
Man — 200 000 — 10 000 (ab.) 190 000 belastb. inkomen Te betalen : 28 080 frank		Man — 300 000 — 10 000 290 000 belastb. inkomen Te betalen : 62 528 frank		Man — 400 000 — 10 000 390 000 belast. inkomen Te betalen : 100 930 frank	
VERSCHIL : + 11 767 frank		VERSCHIL : + 17 616 frank		VERSCHIL : + 21 163 frank	

Suivant la déclaration du Ministre des Finances, cette modification était inspirée par la préoccupation de placer sur un pied d'égalité fiscale l'associé actif dans une société de personnes et l'administrateur ayant une fonction permanente dans une société par actions. Et le Ministre ajoutait : « agir autrement créerait des discriminations non justifiées entre les différentes catégories de « salariés » visées à l'article 20 du Code des impôts sur les revenus. » (rapport Chambre, session de 1975-1976, 26 novembre 1975, n° 680-10, p. 19). Ces différentes catégories sont : les salariés et appointés, les administrateurs et les associés actifs.

Leur classification dans un seul et même groupe de revenus est de toute évidence une fiction fiscale qui ne tient pas compte des conditions spécifiques dans lesquelles sont exercées ces différentes activités.

La S.P.R.L. est une forme de société qui a été spécialement créée pour les petites entreprises familiales en vue de leur permettre de régler leurs problèmes de succession de manière souple et juridiquement sûre et afin que le patrimoine privé et le patrimoine commun puissent être bien séparés. Le fait que la législation sur les sociétés a prévu cette protection du caractère familial et personnel de l'entreprise prouve à suffisance que le législateur a reconnu le caractère particulier de ce type d'entreprise, où effectivement les deux époux travaillent très souvent ensemble comme dans l'entreprise individuelle ordinaire.

Il est regrettable que la législation fiscale ne tienne pas compte de cette réalité, d'autant plus qu'il s'ensuit un alourdissement considérable de la charge fiscale.

Enfin, on peut encore souligner les conséquences de cette mesure sur le plan du droit social. En effet, si l'on entend malgré tout valoriser les prestations de l'épouse, il n'existe que deux possibilités : soit s'assujettissement à la sécurité sociale des travailleurs salariés, soit considérer également l'épouse comme associé actif, ce qui implique son assujettissement intégral, au titre de son activité principale, au statut social des indépendants.

Ces deux solutions sont à rejeter tant sur le plan des principes que pour des motifs financiers.

La présente proposition a pour but de remédier à cette situation en permettant à l'associé actif de transférer une quote-part de ses bénéfices à l'épouse aidante.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE

L'article 63 du Code des impôts sur les revenus, modifié par l'article 3 de la loi du 24 décembre 1964 et par l'article 5

Deze wijziging werd volgens de verklaring van de Minister van Financiën ingegeven door de bezorgdheid om de werkende vennoot in de personenvennootschap en de beheerder met vaste functies in de aandelenvennootschap op dezelfde fiscale voet te plaatsen. Daarenboven zou elke andere regeling... « een ongerechtvaardigde discriminatie in het leven roepen tussen de verschillende categorieën « loontrekkers » bedoeld bij artikel 20 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen. » (verslag Kamer, zitting 1975-1976 van 26 november 1975, nr. 680-10, blz. 19). Deze verschillende categorieën zijn : de loon- en weddetrekkenden, de beheerders en de werkende vennoten.

Het indelen van deze verschillende categorieën in dezelfde inkomstengroep is een duidelijke fiscale fictie waarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden waarin deze verschillende werkzaamheden worden uitgeoefend.

De P.V.B.A. is een vennootschapsvorm die speciaal voor de kleine familiale bedrijven werd gecreëerd ten einde hun de mogelijkheid te bieden hun opvolgingsproblemen op een soepele en juridisch veilige manier te regelen alsmede om de scheiding van het privé- en zakelijk patrimonium te kunnen doorvoeren. Deze door de vennootschapswetgeving ingebouwde bescherming van het familiaal en persoonlijk karakter van de zaak bewijst voldoende de door de wetgever erkende eigen geaardheid van dit soort bedrijven waar inderdaad en effectief beide echtgenoten heel dikwijls samen werken zoals in de gewone éénmanszaak.

Dat de fiscale wetgeving deze realiteit niet in aanmerking neemt is betreurenswaardig, temeer daar een niet onaanzienlijke verzwarende van de fiscale last daar het gevolg van is.

Tenslotte kan eveneens worden gewezen op de gevolgen van deze maatregel op sociaalrechtelijk vlak. Immers, wanneer men de prestaties van de echtgenote toch wil valoriseren, dan zijn er slechts twee mogelijkheden : ofwel onderwerping aan de maatschappelijke zekerheid voor loontrekkenden ofwel eveneens als werkende vennote beschouwd worden met als gevolg de integrale onderwerping als hoofdbezigheid aan het sociaal statuut der zelfstandigen.

Beide oplossingen zijn zowel om principiële als om financiële redenen te verworpen.

Onderhavig voorstel wil deze toestand verhelpen door de winstoverdracht aan de meewerkende echtgenote voor de werkende vennoot mogelijk te maken.

P. AKKERMANS

**

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL

Artikel 63 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gewijzigd door artikel 3 van de wet van 24 december 1964

de la loi du 5 janvier 1976, est complété par un 3°, rédigé comme suit :

« 3° de la quote-part des revenus des associés actifs dans des sociétés commerciales, à l'exception des sociétés par actions, qui peut être considérée comme ayant été attribuée au conjoint qui aide effectivement l'associé actif dans l'exercice de son activité professionnelle et ne bénéficie pas personnellement de revenus d'une activité professionnelle distincte. »

en door artikel 5 van de wet van 5 januari 1976, wordt aangevuld met een 3°, luidend als volgt :

« 3° van het gedeelte van de vergoedingen van de werkende vennoten van handelsvennootschappen, met uitzondering van de vennootschappen op aandelen, dat mag worden geacht te zijn toegekend aan de echtgenoot die de werkende vennoot in de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheid werkelijk helpt en persoonlijk geen inkomsten geniet uit een onderscheiden beroepswerkzaamheid. »

P. AKKERMANS
J. van WATERSCHOOT
A. BOGAERT
G. VANDENBERGHE
F. VANGRONSVELD
R. GIJS